

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 20 mars 1941 kl. 5 e. m.

Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 3, i anledning av väckt motion angående ändring av gällande regel för anteckning i församlingsbok av persons födelseort.

I en inom andra kammaren väckt och till dess första tillfälliga utskott för behandling hänvisad motion, nr 4, ha herrar *Sundström* i Skövde och *Hallagård* hemställt, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, att det täcktes Kungl. Maj:t, efter vederbörandes hörande, vidtaga sådan ändring av reglerna för anteckning i kolumn 5 i församlingsboken, att såsom rätt födelseort alltid skall angivas den ort, där barnets moder är kyrkoskriven.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Över en inom första kammaren väckt motion med samma yrkande ha yttranden infordrats från statistiska centralbyrån och Lunds domkapitel. Utskottet har tagit del av dessa yttranden samt för egen del berett Fredrika Bremer-Förbundet, Sveriges Husmodersföreningars Riksförbund, Yrkeskvinnors Riksförbund och de fyra stora partiernas kvinnoorganisationer tillfälle att yttra sig över motionen.

Statistiska centralbyrån erinrar om att förslag om liknande ändring, som påkallas i motionen, tidigare underställts regeringen, nämligen genom en underdånig skrivelse av kyrkomötet den 1 dec. 1934. Kyrkomötet hemställde att den nuvarande ordningen med angivande endast av moderns nedkomstort i de kyrkoböcker och prästbevis, som skola innehålla uppgift om en persons födelseort, måtte revideras på det sätt, att däri skulle angivas såväl nedkomstorten som den församling, där modern vid barnets födelse var kyrkoskriven. I ärendet avgav centralbyrån ett utlåtande den 27 aug. 1937 och framhöll däri, att då frågan om en persons hemförsamling måste anses vara av vida större intresse och betydelse än frågan om hans födelseförsamling, hemförsamlingen i första hand bör angivas i församlingsboken. Statistiska centralbyrån tillstyrkte på anförda skäl, att uppgifter beträffande såväl den faktiska födelseorten som moderns kyrkoskrivningsort vid nedkomsten skola införas i församlingsboken (vad Stockholm angår å folkregisterkorten). Centralbyrån vidhåller sin i ovannämnda yttrande tillkännagivna uppfattning.

Lunds domkapitel förordar såsom en lämplig lösning av den i motionen upptagna frågan, att födelseorten alltid blir primäruppgift i kyrkoböcker och prästbevis. Härför behöves blott, framhåller domkapitlet, en ändring i församlingsboken av rubriken födelseort till förslagsvis födelsehemort samt en bestämmelse, att i prästbevis skall som födelseort angivas den i församlingsboken uppgivna födelsehem-

orten. I de relativt få fall, där vederbörande behöver uppgift om den faktiska födelseorten (nedkomstorten) kan denna styrkas genom ett utdrag ur födelseboken i födelsehemorten.

Fredrika Bremer-Förbundet finner skäl tala för att som rätt födelseort skall angivas den ort, där barnets moder eller föräldrar äro kyrkoskrivna.

Sveriges Husmodersföreningars Riksförbund tillstyrker det syfte motionen vill främja.

Yrkeskvinnors Riksförbund finner de synpunkter, vilka föranlett motionen, visserligen värda beaktande men framhåller, att det torde vara betänkligt att be-
träffande anteckning i kyrkoböckerna föreskriva att i vissa fall faktiskt och språk-
ligt oriktiga uppgifter skola lämnas men betraktas som riktiga. Förbundet kan
därför blott instämma i motionens syfte men ej i själva förslaget.

Högerns centrala kvinnoråd tillstyrker den av motionärerna föreslagna änd-
ringen men erinrar, att med densamma ordet födelseort icke kommer att använ-
das i sin rätta betydelse, varför det vore önskvärt att även därvidlag en ändring
kunde ske.

Svenska Landsbygdens Kvinnoförbund finner motionens syfte riktigt och till-
styrker motionen.

Sveriges Socialdemokratiska Kvinnoförbund ansluter sig till motionens syfte men
förmodar, att nuvarande bestämmelse delvis torde ha tillkommit som ett led i en
strävan att socialt och moraliskt skydda den ogifta modern och framhåller att be-
träffande ogift moder det borde läggas i hennes skön att avgöra, huruvida barnet
skall skrivas i den verkliga födelsekommunen eller i hennes egen kyrkoskrivnings-
ort. Förbundet hävdar att det i många fall är en hjälp och ett skydd för en ogift
kvinna att hon har möjlighet att få sitt utomäktenskapliga barn kyrkoskrivet på
annan ort än där hon själv stadigvarande vistas, därest hon av någon anledning
ej anser sig kunna behålla barnet hos sig. Så länge icke tillräcklig vidsynthet och
tolerans förefinnes, kommer det att lända ett flertal ogifta mödrar till direkt skada,
om de förändrade bestämmelser, motionärerna föreslå, bli obligatoriskt tillämpade,
framhåller förbundet, som med anförda synpunkter förordar en allmän utredning
av frågan, varvid hänsyn bör tagas till ogift moders behov av skydd.

Från *Folkpartiets Kvinnoförbund* har yttrande icke inkommit.

Utskottet. Med gällande bestämmelser för kyrkobokföringen blir redovisningen av födda
visserligen i rent bokstavlig mening korrekt, men utskottet finner likvisst den av
motionärerna påyrkade ändringen i kyrkobokföringsförfordningen motiverad och
tillstyrker förslaget att som rätt födelseort moderns hemförsamling antecknas. Vissa
skäl tala emellertid för att där nedkomstorten icke sammanfaller med hemförsam-
lingen en anteckning om den faktiska födelseorten (nedkomstorten) på sätt statistiska
centralbyrån förordar jämväl införes i församlingsboken.

På grund av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att andra kammaren för sin del ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om sådan ändring i förordningen angående kyrkoböckers förande av den 3 december 1915, att såsom rätt födelseort alltid skall angivas den ort, där barnets moder är kyrkoskriven.

Stockholm den 20 mars 1941.

På utskottets vägnar:

O. MALMBORG.

Närvarande: herrar *Malmberg, Brandt, Dickson, Gavelin*, fröken *Nygren*, herrar *Sköldin, Svensson* i Alingsås, *Stattin, Edberg* och *Carlsson* i Bakeröd.
